

Шест деценија 241. ловачко-бомбардерске авијацијске ескадриле

ВРЕМЕ КОЈЕ ОБЕЋАВА

Пише Владимир ВЈЕШТИЋ

Фото: Димитрије Остојић, Игор Салингер,
Андрија Гавриловић

**ПОСЛЕДЊИХ НЕКОЛИКО
ГОДИНА У ЈЕДИНИЦИ
КОЈА ЈЕ УДАРНА ПЕСНИЦА
98. ВАЗДУХОПЛОВНЕ
БРИГАДЕ КОНАЧНО
СЕ МОГУ ПОХВАЛИТИ
ПОВЕЋАНИМ
БРОЈЕМ ИСПРАВНИХ
ВАЗДУХОПЛОВА И САТИ
НАЛЕТА ПИЛОТА. ТРИ
РЕЧИ ОСЛИКАВАЈУ ЊЕН
АКТУЕЛНИ ТРЕНУТАК:
ОДРЖАВАЊЕ, ТРЕНАЖА,
ПРЕОБУКА. ЧЕТВРТА
БИ МОГЛА БИТИ
ИШЧЕКИВАЊЕ, ЈЕР
С РАДОШЋУ ЧЕКАЈУ
МОДЕРНИЗАЦИЈУ „ОРЛА”,
БАШ КАО И НОВЕ МЛАДЕ
ПОТПОРУЧНИКЕ, ПИЛОТЕ
КОЈИ ЋЕ НАКОН ЗАХТЕВНЕ
ОБУКЕ БИТИ ОКОСНИЦА
ЈЕДИНИЦЕ.**

Само који дан након што је 241. ловачко-бомбардерска авијацијска ескадрила (лбае) симболичним летачким програмом обележила шест деценија постојања, на војном смо делу аеродрома „Морава”, у Лађевцима, надамак Краљева. Док с командантом популарних „Тигрова” мајором Игором Ђорђевићем газимо пистом у правцу ваздухоплова, неколико метара испред нас сигурним кораком хода капетан Ана Перишић, прва српска жена пилот журишног борбеног авиона.

– Пуно ми је срце кад видим да крене сама ка једноседу. Велики је то авион. И захтеван. Није шала бити прва жена на „орлу” и знам да су многи писали о њеној прошлогодешњој преобуци, али тек ће се чути колико је то изузетан пилот и исто таква особа. Што се тиче срца и летачких карактеристика, она може да лети са било којим „Тигром”, крило уз крило. Неустрашива је и храбра – прича мајор Ђорђевић.

На питање колико уопште пол игра улогу и да ли је управљати „орлом” физички захтевније за жену него за мушкарца, одговара:

– Физичка снага није опредељујућа. Није ни до пола. До човека је. До материјала од кога је направљен.

ПОЧАСТ ХЕРОЈСКИ ПОГИНУЛОМ КОМАНДАНТУ

Није било жена пилота на „орлу” претходних шездесет година, али било је истинских горостаса који су оставили неизбрисив траг у јединици. Једном од њих, ратном команданту 241. ловачко-бомбардерске ескадриле потпуковнику Животи Ђурићу, погинулом на борбеном задатку

ЈЕДИНИЦА КОЈА ТРАЈЕ

Чувена 241. ловачко-бомбардерска авијацијска ескадрила настала је 28. јануара 1949, када и 198. ловачки пук (данас 98.вбр) на Аеродрому „Скопски Петровац”. До 1951. године обављала је задатке ловачке намене, а од тада показује и способности за дејства по циљевима на земљи. Ескадрила 1. априла 1961. добија своје садашње име – 241. ловачко-бомбардерска авијацијска ескадрила. У њеном наоружању били су различити типови ваздухоплова: „јак-3”, „ујак-9”, „злин 3-381”, „тандерболт”, „тандерџет”, „јастреб”, „супергалеб”. Од 1986. године јединица се пренаоружава авионима 1-22 „орао”, на којима и данас лети, а од фебруара 1992, због сукоба на просторима бивше Југославије, пребазира на аеродром „Лађевци” код Краљева.

током НАТО бомбардовања 1999. године, управо поводом шест деценија јединице „посвећен” је један авион.

– Лик нашег погинулог команданта, како бисмо га овековечили, насликан је на репном делу једног авиона. Тај ваздухоплов неће летети, биће изложен у сталној поставци аеродрома „Лађевци”, као својеврсно сећање на њега – објашњава мајор Ђорђевић и додаје да је та идеја, баш као и она да два авиона која лете добију посебну ознаку, слику тигра са обе стране вертикалног стабилизатора на репу, позитивно утицала на припаднике јединице.

Шест деценије постојања 241.лбае, нажалост, због епидемиолошке ситуације, скромно је обележено, али је важно истаћи да се ретко која јединица може похвалити оваквим јубилејем, јер је током претходних 60 година у њу уграђено много знања, одрицања, рада, патриотизма, љубави према отаџбини и послу.

ЧЕТВРТА РЕЧ ДОНОСИ ПОСЕБНУ РАДОСТ

У осврту на актуелни тренутак јединице командант истиче да се последњих неколико година коначно могу похвалити повећаним бројем исправ-

них ваздухоплова и сати налета пилота.

– Поред редовних задатака и одржавања високог степена оспособљености пилота и техничара за дејства у што краћем периоду са великим асортиманом убојних средстава, нарочиту пажњу поклањамо преобукама млађих пилота и техничара.

Три речи осликавају април 2021. године у 241.лбае: одржавање, тренажа, преобука. Четврта би могла бити ишчекивање.

– Жељно и с радношћу очекујемо модернизацију „орла”, баш као и нове потпоручнике, младе пилоте, с којима ћемо радити обуку и који би требало да у наредном периоду чине окосницу јединице. Очекујемо да пристигну крајем године, а до тада ћемо завршити започете обуке и преобуке и бићемо спремни да их достојно дочекамо – каже командант уз подсећање да су, након периода у коме није било школовања техничког кадра, прошле године добили доста младих техничара и да је посебно задовољан што је тај кадар знатно подмлађен.

Техничари су, уз пилота и авион, део тројства без ког се не може.

– Њима дугујемо захвалност и велико признање за исправност наше технике и то не само дивним људима из 241.лбае већ и техничарима из другог степена одржавања, који изводе захтевније радове. Данас је на стајанци лепо и топло време, али треба доћи кад је минус и јак ветар, када су нехумани услови за рад. Радити шест или седам сати на стајанци под таквим условима је заиста тешко. Реч је о великом подвигу и зато ти људи заслужују велико поштовање.

ГРЕШКЕ СЕ НЕ ПРАШТАЈУ

Командант 241. ловачко-бомбардерске ескадриле мајор Игор Ђорђевић, који је у јединици од 2004. године, најодговорнију дужност обавља два ме-

сеца. Има само речи поштовања за претходника потпуковника Николу Бушу, коме је био заменик и који га је увео у дужност.

– Реч је о великој обавези али и одговорности. Превасходно одговарам за животе људи, али и за скупу технику. Ту се грешке не праштају. Посао ми је на почетку био веома олакшан јер је претходни командант био заиста изузетан човек и старешина. На овој стајанци смо га испратили у заслужену пензију. Надам се да ће и мене једном тако – каже мајор Ђорђевић.

До тада ваља оставити озбиљне трагове, као да поручује нови командант 241.лбае и као илустрацију таквих настојања истиче да је јединица, која интезивно учествује на вежбама са бојевим гађањем, последњих пет година дејствовала са више од 100 тона убојних средстава, што је податак за поштовање.

„Лик нашег погинулог команданта, како бисмо га овековечили, насликан је на репном делу једног авиона. Тај ваздухоплов неће летети, биће изложен у музејској поставци аеродрома „Лађевици”, као својеврсно сећање на њега”, објашњава командант јединице мајор Игор Ђорђевић.

ПОВЕРЕЊЕ ЈЕ ЧАРОВНА РЕЧ

Командир чете за ваздухопловно-техничко одржавање у 241.лбае капетан Милош Радоњић посебно истиче одличну сарадњу коју техничари имају с колегама пилотима. – Поверење између пилотског и техничког састава мора да буде на највишем нивоу. Чинимо целину и не можемо да функционишемо једни без других. Наш посао је да одржавамо и непосредно припремамо ваздухоплове за извођење летачке активности, али и да обезбеђујемо њихово наоружавање пред ракетирање и бомбардовање. Припрема убојних средстава, наоружавање и преглед авиона пред извршење задатка изискују велики напор од техничког особља. Осим три прегледа које обављамо – претполетног, међулетног и послелетног – изводимо и мање оправке које се могу обавити на самој стајанци. Ослоњени смо и на наш „други степен”, где су и неки наши бивши припадници који раде комплексније оправке и замене сложенијих компоненти на авиону, док је такозвани „трећи степен”, Ваздухопловни завод „Мома Станојловић”, с којим имамо изузетну сарадњу – каже командир чете за ваздухопловно-техничко одржавање.

– Момци су наоружавали авионе за изузетно кратко време, на различитим аеродромима. Показали су одличне резултате и ниједном није угрожена безбедност. То у сложеним условима летења заиста завређује највишу оцену, а наравно да нам је циљ да истим корацима и наставимо. После више од 25 година дејствовали смо и вођеном ракетом „маверик” – истиче мајор Ђорђевић уз још једно подсе-

Капетан Ана Перишић, прва жена пилот јуришног борбеног авиона у Војсци Србије

ћање да иза резултата јединице стоји велики број људи, спомињући велики допринос целокупног састава 98. ваздухопловне бригаде.

ИЗАЗОВ БЕЗ ПРЕСТАНКА

Капетан Ана Перишић је прва жена пилот јуришног борбеног авиона и не понаша се као звезда. Каже да не гледа много телевизију, јер јој треба мир како би могла да одговори свим обавезама. А и кад гледа, то су обично цртани филмови, са синовима.

– Старији син има шест година, а млађи ове године пуни три. Знају да им је мама пилот. Живим у Краљеву, па кад не радим, а колеге лете, изађемо заједно на терасу и гледамо „орлове”, машемо им.. Радују се са мном, иако су мали.

После прошлогодишњег првог самосталног лета, о коме су известили многи медији, Ана Перишић је већ остварила завидан број сати у ваздуху. Питамо је, може ли се у времену пуном изазова сачувати мир у глави и, уз све породичне обавезе, одморан ући у кокпит „орла”.

– Мораш доћи одморан, напаван и спреман, јер трпљење сила којима си изложен зависи од стања организма. Наравно, сви имамо своје инди-

видуалне методе, па све што нас евентуално оптерећује пред лет, увек остане ван авиона. Кад седнеш у „орла”, фокусиран си на лет и ту се прича завршава – каже капетан Перишић, уз подсећање да летење никад није рутинска ствар и увек захтева темељну припрему и опрез.

– Посао је такав, увек се ради нешто ново и увек је занимљиво. Прозлазим кроз процес који је предвиђен планом и програмом. Ја сам са „галеба Г4” прешла на „орла” и следи процес преобуке у свим елементима за нови тип авиона. За сваку вежбу прописан је одређен број сати налета. Завршила сам основно и акробатско летење, почела групно летење и сада лагано настављам даље.

Капетан Ана Перишић посебно истиче и важност добре атмосфере и колегијалности у јединици.

– Компактни смо, хармонија између пилота и техничара је нужна. То нам знатно олакшава посао. Лет је увек јасно дефинисан и подразумева константно увежбавање. За сада добро подносим сва оптерећења. Наравно, изазов увек постоји, јер једну исту вежбу летиш два пута, а осећај је оба пута потпуно другачији – каже српски војни пилот Ана Перишић. |